

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

(доц. Мирослав ЗАЯЧУК)

31 ^{III} серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Загальні суспільно-географічні закономірності світу

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма підготовки магістра

«Географія»

(назва програми)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати; перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет географічний
(назва факультету)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальні суспільно-географічні закономірності світу» складена відповідно до вимог її змісту та відповідає «Освітньо-професійній програмі підготовки магістра» за спеціальністю «014.07 Середня освіта (Географія)», галузі знань «01 Освіта /Педагогіка» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «31» травня 2021 року).

Розробник: Ємчук Тетяна Володимирівна к.г.н. асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

Протокол від "30" серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

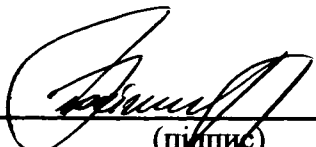

_____ (підпис)

(Вацеба В.Я.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за напрямом підготовки

Протокол від "31" серпня 2021 року №1

Голова методичної ради

_____ (підпис)

(Пасічник М.Д.)
(прізвище та ініціали)

© Чернівецький національний університет, 2021 рік

© Ємчук Т.В., 2021 рік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета даного курсу полягає в опануванні здобувачами навичками здійснення просторово-територіального аналізу суспільно-географічних закономірностей, явищ і процесів, просторової організації суспільства, виділення чинників і пояснювання демографічних процесів, світових ринків у період глобалізації, політичних взаємодій тощо.

Завдання:

- вивчити основні поняття й категорії дисципліни;
- ознайомитись з головними законами і закономірностями геопросторової організації суспільства;
- висвітлити суть та зміст глобальної економіки та її сучасну просторову організацію;
- визначити демографічні особливості соціально-географічних процесів у різних сферах;
- розкрити сутність та особливості міжнародного територіального поділу праці;
- визначити географічні складники політичної географії;

2. Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- основні терміни і поняття з курсу;
- визначення понять «географічний простір», «світосистема»;
- причини демографічних явищ, просторові відмінності показників природного й механічного руху, вплив конфесійної, етнічної, соціальної структури населення на процеси відтворення і міграції;
- складові міжнародної науково-технологічної сфери, системи виробництва, міжнародної валютно-фінансова системи, сучасних транспортно-логістичних систем, форми світового ринку;
- роль окремих країн у міжнародному територіальному поділі праці та світові зовнішньоекономічні зв'язки;
- закономірності розміщення, географію та сучасний стан розвитку різних галузей виробничої та соціальної сфер;
- приклади застосування різновидів «сили» (економічної, мілітарної, «м'якої» або «смайт-сили») в геополітичних протистояннях.

вміти:

- аналізувати загальні суспільно-географічні закономірності та особливості регіональної диференціації та перебігу економічних і соціальних процесів в світі;
- аналізувати процеси територіальної диференціації господарства;
- пояснювати особливості та виявляти чинники територіального поширення та геопросторової організації соціально-географічних явищ та процесів на основі картографічної або статистичної інформації різного просторового рівня;
- проводити аналіз та оцінку чинників, що визначають рівень розвитку розміщення галузей світового господарства знаходити інформацію про сучасний стан окремих виробництв і ринків;
- оцінювати процеси, що відбуваються у світі на сучасному етапі глобалізації, транснаціоналізації та інтеграції;
- характеризувати суспільно-географічне положення певної території за видами та рівнями життєдіяльності суспільства, оцінювати його якісно та кількісно;
- орієнтуватися в потоці соціально-географічної інформації.

в територіальному вимірі												
Тема 5. Географія соціально-культурного розвитку в географічному вимірі	6	1	1			4						
Тема 6. Демографічні чинники розвитку економіки та спеціалізації країн. Демографічні прогнози	6	1	1			4						
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6			24						
Змістовий модуль 3. Глобальна економіка. Політична географія та геополітика												
Тема 1. Сучасна глобальна економіка та її компоненти.	6	1	1			4						
Тема 2. Первинний сектор економіки. Просторова організація сільського господарства.	6	1	1			4						
Тема 3. Вторинний сектор економіки. Міжнародний ринок товарів	6	1	1			4						
Тема 4. Третинний сектори економіки. Сучасні транспортно-логістичні системи.	6	1	1			4						
Тема 5. Зміст і складники політичної географії.	6	1	1			4						
Тема 6. Геополітика та її складові	6	1	1			4						
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6			24						
Усього годин	90	15	15			60						

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце. Географічне положення. Геопростір	2
2	Суспільно-географічні процеси	2
3	Закони народонаселення	1

4	Міста. Урбанізація	2
5	Населення та його духовна життєдіяльність.	1
6	Природне середовище у життєдіяльності суспільства.	1
7	Основи територіальної організації суспільства. Територіальний поділ праці	1
8	Господарство. Структура та спеціалізації господарства	1
9	Світові економічні системи	1
10	Географічний простір і кордони. Основні поняття політичної карти світу.	1
11	Становлення та розвиток світових комунікацій.	1
12	Геополітичні моделі світу.	1
	Всього	15

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концепція сталого розвитку.	4
2	Економічні вигоди від територіального поділу праці.	4
3	Чинники, що визначають просторові масштаби поділу праці.	4
4	Природні умови. Оцінка природних умов життя населення.	4
5	Геодемографічні процеси.	4
6	Розселення населення. Системи розселення.	4
7	Міграції робочої сили	4
8	Предметна область політичної географії.	4
9	Класична геополітика.	4
10	Нова політична географія.	4
11	Структура господарства: основні економічні пропорції.	4
12	Форми суспільної організації виробництва.	4
13	Міжгалузеві комплекси. Функціонально галузева структура господарства.	4
14	Транспортні мережі та закономірності їх формування і розвитку у географії.	4
15	Суспільно-географічне районування та географічні аспекти регіональної політики	4
	Разом	60

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Головним критерієм успішного освоєння дисципліни «Загальні суспільно-географічні закономірності світу» є досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом освоєння навчальної дисципліни

Для оцінювання результатів освоєння дисципліни студентом використовується нижче зазначена числова (рейтингова) шкала.

Шкала оцінювання: національна та ЕСТБ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЕСТБ	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A(90-100)	відмінно
Добре	B(80-89)	дуже добре
	C(70-79)	добре
Задовільно	B (60-69)	задовільно
	E(50-59)	достатньо
Незадовільно	BX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	P(1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка (оцінка за залік) з навчальної дисципліни виставляється на основі суми рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності. Максимальна кількість балів (рейтингова оцінка) становить 100 балів і є сумою оцінок, які може отримати студент за два змістовні модулі (модульне тестування та оцінювання виконаних практичних робіт). Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зазначеної шкали оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота															Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2						Змістовий модуль № 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

5. Засоби оцінювання

1. Класична лекція, проблемна лекція.
2. Бесіда.
3. Самостійна робота із літературою.
4. Дискусія.
5. Практична робота.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

1. Усне опитування на практичних заняттях.
2. Написання тематичних та модульних контрольних робіт.
3. Письмові контрольні роботи.
3. Розв'язування тестових завдань.
4. Співбесіди на консультаціях
5. Залік як підсумковий засіб діагностики успішності.

7. Рекомендована література

Базова

1. Алисов Н. В. Экономическая и социальная география (общий обзор) / Н. В. Алисов, Б. С. Хорев. - М.: Гардарики, 2000. - 704 с.

2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. - К.: Видавничий центр „Академія”, 2003. - 688 с.
3. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посіб. / В. В. Безуглий. - К.: ВЦ “Академія”, 2005. - 704 с.
4. Блій Г. Географія : світи, регіони, концепти / Г. Блій, Л. Муллер, О. І. Шаблій. - К.: Знання, 2004. - 740 с.
5. Вступ до економічної і соціальної географії / А. П. Голиков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. - К.: Либідь, 1996. - 320 с.
6. Географія світового господарства : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. - К.: Знання, 2010. - 675 с.
7. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. - К.: Знання, 2011. - 640 с.
8. Гладкий Ю. Н. Экономическая и социальная география мира / Ю. Н. Гладкий. - М.: ВЛАДОС, 2001.-400 с.
9. Голиков А. П., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Вступ до економічної і соціальної географії. Підручник. - К.: Либідь, 1997. - 320 с.
10. Економіка зарубіжних країн: підручник / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. - К.: Либідь, 1996. - 416 с.
11. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн / за ред. Є. П. Качана. - Тернопіль, 1997. - 200 с.
12. Економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / за ред. С. П. Кузика. - Львів: Світ, 2002. - 672 с.
13. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівц. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2021. 88 с. .
14. Кузик С. Економічна і соціальна географія Америки: навч. посібник / С. Кузик, М. Книш. - Львів: Світ, 1999. - 300 с.
15. Максаковский В. П. Географическая картина мира : в 2-х кн. / В. П. Максаковский. - Кн. 1: Общая характеристика мира. - М.: Дрофа, 2004. - 496 с.
16. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії: навч. посіб. / М. Д. Пістун. - К.: Вища шк., 1996.-231 с.
17. Родионова И. А. Учебное пособие по географии. Политическая карта мира. Родионова И. А. Промышленность мира: территориальные сдвиги во 2-й половине XX в. / И. А. Родионова. - М.: Московский лицей, 2002. - 271 с.
18. Родионова И. А. Экономическая география: учебно-справочное пособие / И. А. Родионова, Т. М. Бунакова. - М.: Московский лицей, 2003. - 496 с.
19. Современная география мирового хозяйства: пособие для учителей / под ред. М. С. Розина. -М.: Просвещение, 1977. - 288 с.
20. Социально-экономическая география зарубежного мира / под ред. В. В. Вольского. - 2-е изд., испр. - М.: Дрофа, 2003. - 560 с.
21. Соціально-економічна географія світу / за ред. Кузика С. П. Тернопіль : Підручники і посібники, 1998. - 256 с.
22. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. - Одеса: Астропринт, 2009. 544 с.
23. Шишов С. С. Экономическая география и регионалистика / С. С. Шишов. М.: Финстатинформ, 1998. - 159 с.
24. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / под ред. С. П. Лаврова. -М.: Гардарики, 2002. - 928 с.

7.2. Допоміжна

1. Алаев Э. Б. Экономико-географическая терминология / Э. Б. Алаев. - М.: Мысль, 1977. - 198 с.
2. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. - М.: Мысль, 1983. - 350 с.
3. Брук С. И. Население мира: Этнодемографический справочник / С. И. Брук. - М.: Наука, 1986. - 827 с.
4. Вокруг света: Географическая энциклопедия для юных читателей. - Нью-Йорк: Ларусс Кингфишер Чэмберс Инк, 1995. - 640 с.
5. Все страны мира. Энциклопедический справочник / автор-сост. Родин И. О., Пименова Т. М. - М.: Вече, 2002. - 560 с.
6. География мирового хозяйства. Часть I / под ред. Б.Н. Зимина. - М.: Изд-во Рос. открыт. унта, 1992. - 160 с.
7. География мирового хозяйства. - М.: Моек, лицей, 1996. - 159 с.
8. Голиков А. П. География мирового хозяйства / А. П. Голиков, Ю. П. Грицак, Н. А. Казакова, В. П. Сидоров; под ред. А. П. Голикова. - К.: Центр навч. л-ри, 2008. - 192 с.
9. Дронов В. П. Экономическая и социальная география: справочные материалы / В. П. Дронов, В. П. Максаковский, В. Я. Ром. - М.: Просвещение, 1994. - 208 с.
10. Качан Є. П. Розміщення продуктивних сил зарубіжних країн: навч. посіб. / Є. П. Качан, М. О. Ковтонюк, М. О. Петрига. - Тернопіль, 1993. - 518 с.
11. Липец Ю. Г. География мирового хозяйства: учеб. пос. / Ю. Г. Липец, В. А. Пуляркин, С. Б. Шлихтер. - М.: ВЛАДОС, 1999. - 400 с.
12. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії): навч. посіб. / П. В. Луцишин, Д. Клімонт, Н. П. Луцишин. - Луцьк: РВВ "Вежа" Волин, держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. - 334 с.
13. Масляк П. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. - К.: Лібра, 1996. - 328 с.
14. Мироненко Н. С. Введение в географию мирового хозяйства: Международное разделение труда / Н. С. Мироненко. - М.: Аспект-Пресс, 2006. - 253 с.